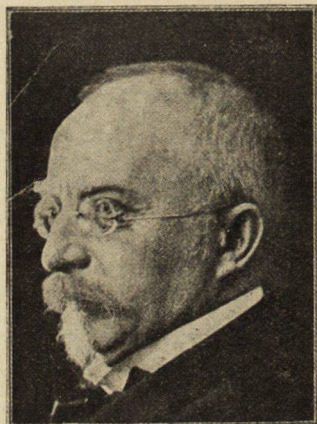

спорно. Безъ да е неинъ първосъзда-
тель, той е, обаче, първия, който
събира разпокъсаното, утвърждава
случайното въ постоянно и трайно, и
създава една опредѣлена форма на
модерната симфония, като я по-
строява върху основата на соната-
та — въ четири части. Въ първитъ
си симфонии Хайднъ не прокарва
началото на тематичната работа,
(проведено за пръвъ пѣтъ въ струн-
нитъ квартети между 1771—1781), но
после си служи неизмѣнно съ него,
замѣства менуета съ скерцо и, вмѣ-
сто италианския начинъ на хорово
отнасяне къмъ духовитъ инстру-
менти, той създава нѣмския начинъ
на соловото третиране, и ги упо-
трѣблява не само като сръдство за
получаване тонови краски и харак-
теристика. Съ всичко това той съз-
дава най-важнитъ формални черти
на симфонията. Следъ Хайдна, Мо-
цартъ — съ богатството на своята те-
матична изобретателност, и полу-
чаване на нови оркестрови цѣттове,
е една важна страница въ историята
на С-та; Бетховенъ е, обаче, най-важ-
ната, както съ разтегляне на отдѣл-
нитъ части и промѣняване на тѣхни-
тъ мѣста, увеличаване на оркестъра
и, най-главно — съ заглъбяването на
нейното съдържание, като я на-
правя сръдство за изразяване на
човѣшкото, — на идеи, мисли и чув-
ства на новия човѣкъ. Бетховено-
вата симфония е единствения музика-
ленъ видъ, който дава възмож-
ност на човѣчеството да се почувст-
вува като едночувствено единство
(Бекеръ). Въвеждането на човѣшкитъ
гласове — солисти и хоръ, отъ Бетхо-
вена въ „Деветата“ С., макаръ и да
не е отъ голѣмо принципно значе-
ние, оказва силно влияние върху
развитието на хоровата С. Шу-
бертъ, въ своитъ симфонии, отра-
зва една чисто романтическа чув-
ствена радостъ отъ роднитъ мѣст-
ни багри. Менделсонъ дава нѣжни
пейзажни картини и настроения,
Шуманъ се стреми да избѣгва мону-
менталността, като умалява симфо-
ническия стиль, а Брамсъ е ново-
класикъ въ симфоничното твор-
чество, като и тримата се държатъ
въ формата на класическата сим-
фония. Брукнеръ и Малеръ сж,
сжщо, важни стѣпала въ развитието
на С-та. Като реакция срещу ограни-
ченията, налагани отъ формата на

класическата С. — се яви „програ-
мната“ С. — „симфоничната поема“ на
компониститъ — литературни ро-
мантици Листъ и Берлиозъ. Рихардъ
Щраусъ, съ своитъ симфонични по-
еми, се изявява, като единъ голѣмъ
майсторъ на програмната С.-я. Мо-
дернитъ компонисти култивиратъ
тѣй наречената „камерна симфо-
ния“ (гл. т.).

Симфония-концертанте — е единъ
музикаленъ видъ, съединяващъ въ
себе си белези на истинската сим-
фония — и на концерта за соло ин-
струменти. Особено любимъ е билъ
този музикаленъ видъ на майсто-
ритъ Манхаймци. Формата на С. к.
може да бѣде, или на стария кон-
цертъ, или тази на симфонията (но-
вата). Нѣкои музикални изследва-
тели (Абертъ) сѣмтатъ С. к. като
една по-късна, преминала въ сим-
фония, форма на концерто гросо.

Синдингъ, Христианъ — Sinding,
Christian — именитъ норвежки ком-

Христианъ Синдингъ

понистъ, род. 11 ян. 1856 въ Конгс-
сбергъ, училъ при Густ. Бонъ въ
Осло, и при Карлъ Райнеке, Ядасонъ
Шрадикъ и Кречмаръ въ Лайпциг-
ската консерватория, а по-късно
1880—82 учи и въ Берлинъ, Дрезд-